

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.406/2022/21. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Budapesten, 2023. május 3. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2023. május 5. napján tartott nyilvános ülésen kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A befolyással üzérkedés büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2022. november 18. napján kelt 23.B.263/2022/37-I. számú ítéletét - helyesen - Terhelt1 I. r. vádlottal szemben megváltoztatja.

Az I. r. vádlott cselekményeit

- társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk. 373. § (1), (2) ba) és bc) pontra figyelemmel (6) bekezdés b) pont]
- folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk. 373. § (1), (2) ba) és bc) pontra figyelemmel (5) bekezdés b) pont]
- 3 rendbeli csalás büntettének [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés bc) pontra figyelemmel (4) bekezdés b) pont]
- 5 rendbeli folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés bc) pontra figyelemmel (4) bekezdés b) pont]
- 2 rendbeli csalás büntettének [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés ba) és bc) pontra figyelemmel (4) bekezdés b) pont]
- folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés ba) és bc) pontra figyelemmel (4) bekezdés b) pont]

- 4 rendbeli csalás büntettének [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés bc) pontra figyelemmel (3) bekezdés b) pont]
- folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés bc) pontra figyelemmel (3) bekezdés b) pont]
- csalás büntettének [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés ba) és bc) pontra figyelemmel (3) bekezdés b) pont]
- befolyással üzérkedés büntettének [Btk. 299. § (1) és (2) bekezdés b) pont]
- 7 rendbeli befolyással üzérkedés büntette [Btk. 299. § (1) és (2) bekezdés b) és c) pont]
- 29 rendbeli befolyással üzérkedés büntettének [Btk. 299. § (1) és (2) bekezdés a), b) és c) pont]

minősíti.

Az I. r. vádlott különös visszaesői minőségére utalást mellőzi és a halmazati büntetést vele, mint többszörös visszaesővel szemben tekinti kiszabottnak.

Az Terhelt1 I. r. vádlottal szemben elrendelt vagyonelkobzás összege helyesen 112.198.000 (száztizenkétfélmillió-százkilencvennyolcezer) forint.

A polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezéseket azzal egészíti ki, hogy sértett1 magánfél címe cím99 ajtó, sértett2 magánfél címe Cím10. szám.

Az illetékfizetésre kötelező rendelkezést akként pontosítja, hogy Terhelt1 I. r. vádlott az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül leletezés terhe mellett rójon le az államnak 35.340 (harmincötezer-háromszáznegyven) forint eljárási illetéket.

A bűnjelekre vonatkozó rendelkezést akként pontosítja, hogy azokat a Központi Nyomozó Főügyészség „Bűnjel nytk.számsor” szám alatt vételezte be.

A személyi szabadságot korlátozó bírói engedélyes kényszerintézkedésben töltött időre vonatkozó rendelkezéseket akként pontosítja, hogy Terhelt1 I. r. vádlott

- 2020. január 29. napjától 2020. január 30. napjáig őrizetben,
- 2020. január 31. napjától 2021. november 29. napjáig letartóztatásban,
- 2021. november 30. napjától 2021. december 12. napjáig ingatlan elhagyását tiltó bűnügyi felügyeletben volt,
- 2021. december 13. napjától letartóztatás hatálya alatt áll.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt1 I. r. vádlottal szemben helybenhagyja azzal, hogy az I. r. vádlott neve helyesen: Terhelt1, születési neve helyesen: név10, lakcíme: cím100 szám.

A kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja Terhelt1 I. r. vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig letartóztatásban töltött időt.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. november 18. napján kelt 23.B.263/2022/37-I. számú ítéletével Terhelt1 I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki:

[2] - folytatólagosan és üzletszerűen elkövetett csalás büntettségében, mint társtettes [Btk. 373. § (1) és (2) bekezdés bc) pontra figyelemmel (6) bekezdés b) pont],

[3] - folytatólagosan, üzletszerűen és bünszövetségben elkövetett csalás büntettségében [Btk. 373. § (1) (2) ba) és bc) pontra figyelemmel (5) bekezdés b) pont],

[4] - 9 rb. - négy esetben folytatólagosan - üzletszerűen elkövetett csalás büntettségében [Btk. 373. § (1) és (2) bekezdés bc) pontra figyelemmel (4) bekezdés b) pont],

[5] - 3 rb. - 1 esetben folytatólagosan - üzletszerűen, bünszövetségben elkövetett csalás büntettségében [Btk. 373. § (1) és (2) bekezdés ba) és bc) pontra figyelemmel (4) bekezdés b) pont],

[6] - 4 rb. - 1 esetben folytatólagosan - üzletszerűen elkövetett csalás büntettségében [Btk. 373. § (1) és (2) bekezdés bc) pontra figyelemmel (3) bekezdés b) pont],

[7] - üzletszerűen, bűnszövetségben elkövetett csalás büntetében [Btk. 373. § (1) és (2) bekezdés ba) és bc) pontja figyelemmel (3) bekezdés b) pont],

[8] - 8 rb. hivatalos személyi jelleg színlelésével elkövetett befolyással üzérkedés büntetében [Btk. 299. § (1) és (2) bekezdés b) pont],

[9] - 28 rb. bűnszövetségben hivatali vesztegetést állítva, hivatalos jelleg színlelésével üzletszerűen elkövetett befolyással üzérkedés büntetében [Btk. 299. § (1) és (2) bekezdés a), b) és c) pont] és

[10] - hivatali vesztegetést állítva, hivatalos jelleg színlelésével, üzletszerűen elkövetett befolyással üzérkedés büntetében [Btk. 299. § (1) és (2) bekezdés a), b) és c) pont].

[11] Ezért őt - mint többszörös és különös visszaesőt - halmazati büntetésül 7 év szabadságvesztés büntetésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte, megállapította, hogy a szabadságvesztést börtönben kell végrehajtani és az I. r. vádlott a büntetés háromnegyed részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra. Vele szemben 111.834.000 forint erejéig vagyonekobzást rendelt el. Kötelezte az I. r. vádlottat az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt sértett1 magánfél részére 2.770.000 forint, sértett2 magánfél részére 3.120.000 forint kártérítés címen történő megfizetésére, valamint az államnak járó illeték megfizetésére. A bíróság sértett15 magánfél polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította. A törvényszék rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a lefoglalt dolgokról és a bűnügyi költség viseléséről.

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben

[13] - az ügyészség Terhelt1 I. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatának fegyház fokozatra súlyosítása és a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének kizárása végett,

[14] - Terhelt1 I. r. vádlott és védője a büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.

[15] A Központi Nyomozó Főügyészség a fellebbezés írásbeli indokolásában kifejtette, hogy az írásbeli vádirat Terhelt1 I. r. vádlott esetében a beismerés esetére hét év börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztés büntetést tartalmazott, azonban az előkészítő ülésen az indítvány ismertetésekor – miután az eljáró ügyész észlelte az elírást a vádiratban – szóban már kizárólag a büntetés nemére (szabadságvesztés büntetés) és mértékére (7 év) tett indítványt, ezen felül pedig úgy nyilatkozott, hogy az egyéb kérdésekben az indítvány az általános indítványokkal egyező, ami fegyház végrehajtási fokozat.

[16] Abban az esetben, ha a vádiratban és a szóban előadott indítványban eltérés van, a nyilvános ülésen előterjesztett indítvány az irányadó. Az ügyészség mértékes

indítványtetele kizárólag a Be. 565. § (2) bekezdése alapján abban köti a bíróságot, hogy ha a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el, nem szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat súlyosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve az előkészítő ülésen előterjesztett indítvány tartalmaz. A törvény a büntetés nemétől, és mértékétől történő – a terhelt terhére irányuló – eltérést tiltja. Ezzel szemben a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatának meghatározás nem ütközik a súlyosítási tilalomba. A Be. 422. § (3) bekezdése és a Be. 502. § (1) bekezdése is csupán büntetési nem és mérték tekintetében tartalmaz kötelezően figyelembe veendő elemeket, a végrehajtási fokozat tekintetében nem, hiszen az nem büntetéskiszabási kérdés.

[17] Amennyiben az alternatív indítvány enyhébb végrehajtási fokozatra irányult volna, akkor a vádirat a Btk. 35. § (2) bekezdést felhívta volna, azonban ilyet a vádirat nem tartalmaz. A vádiratból is egyértelműen kiderül, hogy csupán elírás a börtön végrehajtási fokozat megjelölése, hiszen az általános indítvány a feltételes szabadságvesztésből való kizárást tartalmazza, amely értelemszerűen kizárt börtön végrehajtási fokozat esetén.

[18] Terheltl I. r. vádlott az előkészítő ülésen elhangzott indítvány (hét év szabadságvesztés büntetés) ismeretében nyilatkozott úgy, hogy a bűncselekmények elkövetését a váddal egyezően beismeri. Amennyiben az ügyészség mértékes indítványa is befolyásolta a vádlottat a beismerésben, különösen abban az esetben, ha az ügyészi indítvány számára nem egyértelmű, a bíróságnak ezt a ténytet az önkéntesség körében kell vizsgálnia és dönthet úgy, hogy az előkészítő ülésen tett beismerést nem fogadja el.

[19] Álláspontja szerint Terheltl I. r. vádlottal szemben a Btk. 79. §-ban meghatározott büntetési célok eléréséhez - figyelembe véve a terhére rótt bűncselekmények tárgyi súlyát - a kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatának fegyház fokozatban történő meghatározása, valamint az I. r. vádlottnak a feltételes szabadságra bocsátásból való kizárása szükséges, továbbá a büntetés kiszabása körében, a bűncselekmények elszaporodottságával kapcsolatban indítványozta a statisztikai adatokon túlmutató, más szervezetek álláspontját tartalmazó megállapítások mellőzését.

[20] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség Bf.510/2022/16. számú átiratában az ügyészi fellebbezést módosítással, az elsőfokú ítéletnek Terheltl I. r. vádlott vonatkozásában hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróságnak új eljárás lefolytatására utasítása érdekében tartotta fenn, míg a bejelentett I. r. vádlotti és védői fellebbezést nem tartotta alaposnak.

[21] Az ügyésznek az előkészítő ülésen a Be. 502. § (1) bekezdése értelmében előadott első felszólalása e törvényi előírásnak megfelelt, azonban annak tartalma a vádirat 44. oldalán közölt alternatív büntetési indítványtól szűkített és nem Terheltl I. r. vádlottra kedvező tartalommal eltért anélkül, hogy a végrehajtási fokozatra vonatkozó enyhítő szakasz alkalmazását kezdeményezte volna, illetve a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéről szólt volna.

[22] Az elsőfokú bíróság a Be. 504. § (2) bekezdés b) pontjának sérelmével járt el, Terheltl I. r. vádlott befolyásmentes beismerését az eltérő ügyészi büntetési indítványok körében ténylegesen nem vizsgálta, és ennek hiányában döntött az I. r. vádlott bűnösségére

kiterjedő beismerő nyilatkozata és a tárgyaláshoz való jogáról történő lemondása elfogadásáról. Az elsőfokú bíróság nyilvánvalóan észlelte a vádirattal előterjesztett és az előkészítő ülésen eljáró ügyész által előadott büntetési indítvány eltérését. Ezen körülmény – az előkészítő ülésről készített jegyzőkönyvben rögzített védői felszólalás és a törvényszék ítéletének indokolása szerint – kétségekívül befolyásolta az I. r. vádlott beismerését, a vádlott tudattartalmán keresztül annak önkéntes voltát, beismerése következményeinek felismerését. A feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés nem vonható a büntetés fogalma alá [BH2019. 43.], azonban az ügydöntő határozatnak a végrehajtási fokozat és a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének törvénysértő megállapítására vonatkozó rendelkezései – az ügydöntő határozat jogerőre emelkedése esetén – egyszerűsített felülvizsgálat útján javítandók lennének [Be. 671. § 1. és 4. pont]. E körben az eljáró törvényszék az I. r. vádlott beismerő nyilatkozatának önkéntessége felől teljeskörűen meg nem győződött, így az elsőfokú bíróság úgy hozott ügydöntő határozatot, hogy a vádlott beismerő vallomása elfogadásának nem volt helye.

[23] Ezért indítványozta, hogy az ítéltábla a Fővárosi Törvényszék 23.B.263/2022/37-I. számú ítéletét Terheltl I. r. vádlott vonatkozásában a Be. 608. § (1) bekezdés h) pontjára alapítottan helyezze hatályon kívül és utasítsa az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására, egyben a Be. 602. § alapján határozzon Terheltl I. r. vádlott letartóztatásának fenntartásáról.

[24] Az I. r. védő a fellebbezés írásbeli indokolásában kifejtette, hogy a jogszabály és a joggyakorlat is egységes a tekintetben, hogy előkészítő ülésen kerül a terhelt abba a megismételhetetlen helyzetbe, hogy döntsön, lemond-e a tárgyaláshoz való jogáról, ami garanciát biztosít számára a mértékletes indítványban meghatározott joghátránynál nem súlyosabb büntetésre. Amennyiben az ügyész eltérően nyilatkozott az előkészítő ülésen, az nem róható fel az I. r. vádlottnak vagy védőjének és nem is járhat Terheltl I. r. vádlott számára hátrányosabb helyzettel, fegyház fokozatú szabadságvesztés büntetéssel és a feltételes szabadság kedvezményéből kizárással. A beismerő és együttműködő Terheltl I. r. vádlott esetében nincs olyan cél sem, ami indokolná vele szemben ezt az utólagos retorziót.

[25] A törvényszék ítéletében megindokolta, hogy milyen indokok alapján döntött a Btk. 35. § (2) bekezdés alkalmazásáról, az ügyési indítvány egy saját hatáskörben tett következtelen nyilatkozat miatt támadja utólagosan az elsőfokú ítéletet. A büntetőeljárásban a bírót, a védőt és a vádképviselőt is kötik saját nyilatkozataik, negatív üzenete lenne, hogy egy esetlegesen át nem gondolt ügyési nyilatkozat visszamenőlegesen kizárólagosan az ügyészség igényei szerint a vádlott terhére reparálható, korrigálható lenne. Ráadásul a bíróság, beismerés esetén önként is hozhat a mértékletes indítványban foglaltaknál kedvezőbb ítéletet.

[26] Az enyhítésre irányuló fellebbezés indokaként kiemelte, hogy Terheltl I. r. vádlott egészségi állapota megromlott, illetve az okozott kárt meg kívánja téríteni, melyre csak akkor van érdemben lehetősége, amennyiben szabadul, illetve a felajánlott gépkocsik értékesítése megtörténik.

[27] Terheltl I. r. vádlott a fellebbezés írásbeli indokolásában indítványozta, hogy a bíróság a büntetés kiszabásakor értékelje, hogy beismerő vallomást tett, megbánta a

magatartását, egészségi állapota megromlott és szándékában áll a kárt megtéríteni. Mindezekre figyelemmel a büntetés enyhítését indítványozta.

[28] A nyilvános ülésen a védő a fellebbezés írásbeli indokolásában foglaltakat fenntartotta, az I. r. vádlott személyi körülményeire nyilatkozott, az ügy érdemében tett előadásában megbánásának adott hangot és a büntetés enyhítésére tett indítványt.

[29] A bejelentett fellebbezések az alábbi eredményre vezettek.

[30] A másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítéletet a Be. 590. § (1) bekezdés alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

[31] A Fővárosi Törvényszék 23.B.263/2022/37-I. számú ítélete Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 V. r. és terhelt6 VI. r. vádlottak vonatkozásában jogerőre emelkedett, ezért a másodfokú bíróság a Be. 590. § (9) bekezdés értelmében az ítéletet e vádlottakat érintően nem bírálta felül.

[32] Itt szükséges megjegyezni, hogy az elsőfokú bíróság sértett1 és sértett2 - akik a Be. 55. § (1) bekezdés alapján magánfelek - által előterjesztett polgári jogi igényt érdemben elbírálta, ellenben az ügydöntő határozatot a Be. 581. § f) pont szerint az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezési jogukra történő figyelmeztetéssel nem kézbesítette. A másodfokú bíróság ezt pótolta és a magánfelek részére az ítéletet kiadta azzal a felhívással, hogy a kézbesítéstől számított 8 napon belül a polgári jogi igényt érdemben elbíráló rendelkezés ellen fellebbezésre jogosultak. A nyitvaálló határidőben a fellebbezésre jogosult magánfelek jogorvoslatot nem jelentettek be.

[33] A Fővárosi Törvényszék a 2022. november 18. napján tartott előkészítő ülésen Terhelt1 I. r. vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozatát a Be. 504. § (1)-(3) bekezdésében írtakra is figyelemmel végzéssel elfogadta. Így a Be. 580. § (2) bekezdés a) és b) pontja alapján az ítélet ellen a bűnösség megállapítása, illetve a váddal egyező tényállás és minősítés miatt nincs helye fellebbezésnek.

[34] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség, Terhelt1 I. r. vádlott és védője a Be. 583. § (3) bekezdés a) pont alapján kizárólag a kiszabott büntetés neme és mértéke, tartama miatt jelentettek be fellebbezést, ezért a másodfokú bíróság a Be. 590. § (3) bekezdés alapján az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett rendelkezését, illetve részét bírálta felül, ezen túl a Be. 590. § (5) bekezdés alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem érintett része tekintetében is felülbírálta

[35] - a) az elsőfokú bírósági eljárást és ennek során vizsgálta azon eljárási szabályok megtartását, amelyek megsértése esetén

[36] - aa) a 607. § (1) bekezdése, valamint a 608. § (1) bekezdése alapján az ítéletet hatályon kívül kell helyezni, vagy

- [37] - ab) a 609. § (1) bekezdése alapján az ítéletet hatályon kívül kell helyezni,
- [38] - b) a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezést, ha a terheltet fel kell menteni, vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni,
- [39] - c) a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezést, továbbá
- [40] - d) a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezést, illetve
- [41] - a Be. 590. § (7) bekezdés alapján a másodfokú bíróság hivatalból döntött az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben is.
- [42] Az elsőfokú bíróság az előkészítő eljárást a Be. LXXVI. fejezetben foglalt eljárási szabályokat betartva folytatta le. Az iratok alapján a pertörténet releváns adatai:
- [43] A vádirat 42-43. oldalán az ügyészség megjelölte az általános büntetési indítványokat, a többszörös és különös visszaeső Terhelt1 I. r. vádlottal szemben halmazati büntetésül a Btk. 37. § (3) bekezdés b) pont ba) alpont alapján fegyház végrehajtási fokozatú szabadságvesztés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabását és 117.719.000 forint összegre vagyonelkobzás elrendelését indítványozta azzal, hogy Terhelt1 I. r. vádlott a Btk. 38. § (4) bekezdés a) pontjára feltételes szabadságra nem bocsátható.
- [44] A vádirat 44. oldalán az ügyészség a Be. 422. § (3) bekezdése alapján is indítványt terjesztett elő, amely szerint, ha Terhelt1 I. r. vádlott az előkészítő ülésen beismerő vallomást tesz, az elsőfokú bíróság ítélje őt 7 év börtön fokozatú szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltásra és 117.724.000 forint vagyonelkobzást rendeljen el, egyebekben pedig úgy nyilatkozott, hogy az egyéb indítványok az általános indítványokkal egyezők.
- [45] A 2022. november 18. napjára kitűzött előkészítő ülésen felvett jegyzőkönyv szerint (elsőfokú iratok 37. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal) az ott eljáró ügyész a bíróság felhívására a Be. 422. § (3) bekezdése szerinti mértékes indítványként Terhelt1 I. r. vádlott beismerése esetére halmazati büntetésül 7 év szabadságvesztés és 7 év közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabását és 117.724.000 forint vagyonelkobzás elrendelését indítványozta azzal, hogy az egyéb indítványok az általános indítványokkal egyezők.
- [46] Ezt követően Terhelt1 I. r. vádlott a hivatkozott jegyzőkönyv 4-6. oldalán rögzítettek szerint a bűnösségét a váddal egyezően beismerte és lemondott a tárgyaláshoz való jogáról, majd a bíróság a Be. 504. § (3) bekezdés alapján a 37-I. számú végzésével az I. r. vádlott beismerő nyilatkozatát elfogadta.
- [47] A 2022. november 18. napján tartott előkészítő ülésen elhangzott ügyészi felszólalásban az ügyész hét év fegyház végrehajtási fokozatú szabadságvesztés büntetés

kiszabására és a feltételes szabadságra bocsátás kizárására tett indítványt, egyben utalt arra, hogy az írásbeli vád mértékes indítványában tévesen szerepelt a börtön végrehajtási fokozat.

[48] Az elsőfokú bíróság az ítélet 36-37. oldalán kifejtette, hogy álláspontja szerint az eljáró ügyész az előkészítő ülésen a mértékes indítvány ismertetésekor módosíthatta volna az írásban benyújtott vádiratot a beismerés esetére vonatkozó büntetés tekintetében, ezt követően erre a Be. alapján már nincs módja. Az I. r. vádlott az ügyészség által felajánlott joghátrányt figyelembe véve döntött a beismerés és lemondás mellett, ezért vele szemben a Be. 565. § (2) bekezdés alapján a hét év börtön fokozatú szabadságvesztésnél szigorúbb, illetve hátrányosabb joghátrány alkalmazására nem kerülhetett sor.

[49] E pertörténeti adatok alapján a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség álláspontja szerint a beismerő vallomás elfogadására a Be. 504. § (2) bekezdés b) pontjának sérelmével került sor, mivel a bíróság - annak ellenére, hogy nyilvánvalóan észlelte a vádirattal előterjesztett és az előkészítő ülésen eljáró ügyész által előadott büntetési indítvány eltérését - az eltérő ügyészi büntetési indítványokra figyelemmel nem vizsgálta Terhelt I. r. vádlott beismerésének önkéntességét és befolyásmentességét.

[50] A másodfokú bíróság nem osztotta ezt az érvelést és megállapította, hogy Terhelt I. r. vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozata elfogadására a Be. 504. § (2) bekezdés a)-b)-c) pontban foglalt feltételek alapján került sor. Az elsőfokú bíróság Terhelt I. r. vádlottat a törvényi követelményeknek megfelelően figyelmeztette, e nyilatkozatának természetét és elfogadásának következményeit megértette, a rendelkezésre álló iratok alapján Terhelt I. r. vádlott beszámítási képessége és beismerésének önkéntessége iránt észszerű kétely nem mutatkozott, a bűnösséget beismerő nyilatkozata egyértelmű és azt az eljárás ügyiratai alátámasztották.

[51] Téves az elsőfokú bíróság határozatának a Be. 565. § (2) bekezdés körében tett értelmezése. A törvényszék ugyanis figyelmen kívül hagyta, hogy az általa idézett jogszabálysöveg – „Ha a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el, nem szabhat ki hátrányosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat hátrányosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve az 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmaz.” – 2020. december 31. napjáig volt hatályos.

[52] 2021. január 1. napjától e jogszabályhelyet módosította a 2020. évi XLIII. törvény 271. § 99. pontja, az ezidőtől hatályos rendelkezés szerint: „Ha a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el, - a (3) bekezdésben foglalt kivétellel - nem szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat súlyosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve az 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmaz.”

[53] A 2020. évi XLIII. törvény végső előterjesztői indokolása tartalmazza, hogy „a Be. több helyen használja a hátrányosabb és a súlyosabb fogalmakat. A törvény által hátrányosabbnak definiált fogalom az értelmező rendelkezések között szerepel, míg a súlyosabb fogalmát a Be. 595. §-ban a súlyosítási tilalom alatt taxatív felsorolt esetek töltik ki tartalommal. A hátrányosabb és a súlyosabb fogalmak nem azonosak, a hátrányosabb fogalom a súlyosítási tilalomhoz képes szigorúbb kötöttséget jelent, hiszen a vádlottra nézve -

következményeit tekintve - kedvezőtlenebbre vezethet az a döntés is, amely a súlyosítási tilalom keretei közé nem tartozik. A fogalomhasználatban azonban a törvény nem konzekvens és ez egyes intézmények szabályozásában anomáliák kialakulásához vezethet. A hatályos szabályozásban a Be. 565. § (2) bekezdés alapján, ha a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el, nem szabhat ki hátrányosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat hátrányosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve a Be. 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmaz. Az elsőfokú bíróság szankció szabásának határát tehát „a vádiratnál hátrányosabb” korlátja jelenti, ugyanakkor, ha az elsőfokú bíróság döntésével szemben fellebbezés folytán az ügy a másodfokú bíróságra kerül, a másodfokú bíróságot a revíziós jogkörében - szemben az elsőfokú bírósággal - a hátrányosabbhoz képest szélesebb körű súlyosítási tilalom köti, mely a jogorvoslati rendszerben aránytalan elintézési módot eredményez.”

[54] A jelenleg és az eljárás tárgyát képező ügyben tartott előkészítő ülés idején is hatályos Be. 565. § (2) bekezdésben szereplő „súlyosabb büntetés és intézkedés” fogalmának helyes értelmezéséhez a súlyosítási tilalom Be. 595. § (4) bekezdésben foglalt szabályai alkalmazandók. Kétségtelen tény, hogy a börtön helyett fegyház fokozat és a feltételes szabadságra bocsátás kedvezménye helyett annak kizártságáról szóló rendelkezés a Be. 10. § (3) bekezdés alapján hátrányosabb, de nem ütközik a súlyosítási tilalomba. Erre tekintettel a bíróság nem sérti meg a Be. 565. § (2) bekezdés szabályait, ha a vádirat, illetve az 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmához képest eltérően, a szabadságvesztés büntetés börtön helyett fegyház végrehajtási fokozatáról rendelkezik, illetve, ha a feltételes szabadságra bocsáthatósággal kapcsolatosan terheesebb rendelkezést hoz.

[55] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság álláspontja szerint a Be. 504. § (2) bekezdés b) pont szerinti feltétel hiánya jelen eljárásban nem állapítható meg. Nem csupán azért, mert a terhelten szemben azon jogkövetkezmények kerültek alkalmazásra, melyre figyelemmel a beismerő vallomását megtette, hanem azért is, mert a bíróságnak az eljárási törvény 565. § (2) bekezdés alapján lehetősége lett volna a többszörös visszaeső I. r. vádlottal szemben fegyház fokozatú szabadságvesztés kiszabására és ehhez igazodóan annak megállapítására is, hogy az I. r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható, így a bűnösséget beismerő és a tárgyalásról lemondó nyilatkozat megtételekor a vádlottnak és védőnek e jogszabályhely figyelembevételével kell a döntését meghoznia.

[56] Helyesen utalt a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség átiratában arra, hogy az ügydöntő határozatnak a végrehajtási fokozat és a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének törvénysértő megállapítására vonatkozó rendelkezései – az ügydöntő határozat jogerőre emelkedése esetén – egyszerűsített felülvizsgálat útján a Be. 671. § 1. és 4. pont alapján javíthatók, ellenben e körben megjegyzést érdemel, hogy nem tekinthető törvénysértésnek, ha a bíróság a Btk. 35. § (2) bekezdésében szereplő mérlegelési jogkörén belül eggyel enyhébb végrehajtási fokozatot állapít meg - amennyiben a mérlegelési tevékenység gyakorlása nem ütközik a Btk. 35. § (2) bekezdés 2. mondatába, mely a mérlegelés lehetőségét kizárja -, ilyen esetben ez a rendelkezés egyszerűsített felülvizsgálat keretén belül törvénysértés hiányában nem korrigálható.

[57] Az ítéltábla tehát megállapította, hogy a Be. 567. § (1) és (2) bekezdésben, a Be. 608. § (1) bekezdésben és a Be. 609. § (1) bekezdésben felsorolt eljárási szabálysértések

nem róhatók fel, így az ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása nem merült fel, az ügy érdemi elbírálásának eljárásjogi akadálya nem volt.

[58] A másodfokú bíróság Terhelt1 I. r. vádlottnak a Be. 561. § (3) bekezdés b) pont alapján feltüntetett személyi körülményeire vonatkozóan megállapított tényeket a nyilvános ülésen tett nyilatkozata alapján akként pontosítja, hogy jelenleg jövedelemmel nem rendelkezik, családi állapota elvált, élettársi kapcsolatban él.

[59] Irányadó volt a Be. 591. § (2) bekezdés a) pont, melynek értelmében a másodfokú bíróság nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította. Azonban a Be. 453. § (1) és (6) bekezdése alapján a tényállás elírás és számítási hiba miatti kijavítását az alábbiak szerint teszi meg:

[60] - az elsőfokú ítélet tényállása XIV. pontjának utolsó bekezdésében az okozott kár összege helyesen 3.515.000 forint (nyomozati iratok V. kötet 655. oldal, VI. kötet 633. oldal),

[61] - az elsőfokú ítélet tényállása XXI/4. pont utolsó sorában a kár összege összesen helyesen 53.850.000 forint,

[62] - az elsőfokú ítélet tényállásaiban Terhelt2 II. r. vádlottat érintően – mivel vele szemben az ügyet a bíróság nem fejezte be az előkészítő ülésen, hanem tárgyalásra tűzte – feltüntetni, hogy e vádlottal szemben az eljárás még folyamatban van.

[63] A másodfokú bíróság figyelembe vette, hogy a Be. 606. § (3) bekezdés szerint, ha az elsőfokú bíróság ítélete a vádlott beismerő nyilatkozatának elfogadásán alapult, a másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítéletnek a bűnösség megállapítására, valamint a vádirati minősítéssel egyező minősítésre vonatkozó rendelkezéseit akkor változtathatja meg, ha a terhelt felmentésének, az eljárás megszüntetésének, vagy a bűncselekmény minősítése megváltoztatásának van helye. Az irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést Terhelt1 I. r. vádlott bűnösségére, azonban az ítéletnek a Be. 606. § (3) bekezdés okából történő megváltoztatásának a minősítést érintően azért volt helye, mert

[64] - a tényállás II/1. pontja esetében a kár 210.000 forintos összegére figyelemmel a cselekmény helyesen a Btk. 373. § (1), (2) bekezdés bc) pontra figyelemmel a (3) bekezdés b) pont szerinti csalás büntettének minősül,

[65] - a tényállás II/2. pontja esetében a kár 580.000 forintos összegére és a 2018. október 5. és 2019. február 8. napja közötti több részletben történő átutalásra figyelemmel a cselekmény helyesen a Btk. 373. § (1), (2) bekezdés bc) pontra figyelemmel a (4) bekezdés b) pont szerinti folytatólagosan elkövetett csalás büntettének minősül,

[66] - a tényállás XII. és XIX. pontja esetében a befolyással üzérkedés büntettét a bíróság tévesen minősítette bünszövetségben elkövetettnek, mert e bűncselekménynek ilyen minősített esete nincs,

[67] - a tényállás XVI. és XVIII. pontja esetében a cselekmények üzletszerűen elkövetettnek is minősülnek, így helyesen a Btk. 299. § (1) és (2) bekezdés b) és c) pontba ütköznek,

[68] - a tényállás XXI. pontja esetében a cselekmény bünszövetségben elkövetettnek is minősül, így helyes értékelése a Btk. 373. § (1), (2) ba) és bc) pontra figyelemmel a (6) bekezdés b) pont szerinti társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntette.

[69] - valamennyi tényállás esetében pontosítani kellett a bűncselekmények megnevezését, figyelemmel a bűncselekmény bírósági határozatban történő megnevezéséről szóló 61/2008. BK vélemény 1. pontjára, melynek értelmében a bűncselekményt a bíróság ügydöntő határozatának rendelkező részében a 2012. évi C. törvény Különös Része szerinti alcímével kell megnevezni.

[70] Ezért a másodfokú bíróság Terhelt I. r. vádlott cselekményeit

[71] - társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk. 373. § (1), (2) ba) és bc) pontra figyelemmel (6) bekezdés b) pont] - XXI. tényállás

[72] - folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk. 373. § (1), (2) ba) és bc) pontra figyelemmel (5) bekezdés b) pont] - XX. tényállás

[73] - 3 rendbeli csalás büntettének [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés bc) pontra figyelemmel (4) bekezdés b) pont] - IV., XIII., XIV. tényállás

[74] - 5 rendbeli folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés bc) pontra figyelemmel (4) bekezdés b) pont] - I., II., IX., X., XVII. tényállás

[75] - 2 rendbeli csalás büntettének [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés ba) és bc) pontra figyelemmel (4) bekezdés b) pont] - III., V. tényállás

[76] - folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés ba) és bc) pontra figyelemmel (4) bekezdés b) pont] - VIII. tényállás

[77] - 4 rendbeli csalás büntettének [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés bc) pontra figyelemmel (3) bekezdés b) pont] - II., VII., XV., XV. tényállás

[78] - folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés bc) pontra figyelemmel (3) bekezdés b) pont] - V. tényállás

[79] - csalás büntettének [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés ba) és bc) pontra figyelemmel (3) bekezdés b) pont] - XXII. tényállás

[80] - befolyással üzérkedés büntettének [Btk. 299. § (1) és (2) bekezdés b) pont] - VI. tényállás

[81] - 7 rendbeli befolyással üzérkedés büntette [Btk. 299. § (1) és (2) bekezdés b) és c) pont] - 5 rb. XVI., 2 rb. XVIII. tényállás

[82] - 29 rendbeli befolyással üzérkedés büntettének [Btk. 299. § (1) és (2) bekezdés a), b) és c) pont] - XI., 27 rb. XII., XIX. tényállás

[83] minősítette.

[84] A Btk. 80. § (1) bekezdés értelmében a büntetést céljának szem előtt tartásával a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez.

[85] A joghátrány megválasztása körében értékelendő körülményeket az elsőfokú bíróság nagyrészt hiánytalanul tárta fel, további enyhítő körülmény a kár részbeni megtérülése (56/2007 BK vélemény III/9. pont). Az ítélet indokolásából azonban a másodfokú bíróság mellőzi az anonimizált név kutatási eredményeinek feltüntetését.

[86] Terhelt I. r. vádlott terhén megállapított cselekmények konkrét tárgyi súlya – az elkövetési módra és a sértettek életében okozott következményekre figyelemmel - kiemelkedő, melyet jól mutat a csalásokkal okozott kár összege, mely 100 millió forint körüli.

[87] A hatékonyabb társadalmi védekezés szempontjait előtérbe helyezve, a kellő visszatartó hatás érdekében, az ilyen jellegű cselekmények elkövetőivel szemben megfelelő szigorral történő fellépés szükséges. Az elsőfokú bíróság által kiszabott fő- és mellékbüntetés mértéke nem eltúlzott, az szükséges, de elegendő is a büntetési célok, a vádlott és más személyek jogkövető magatartásának eléréséhez, a társadalom védelme érdekében annak megelőzéséhez, hogy a vádlott vagy más bűncselekményt kövessen el. Ezért a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás tartamának a lényeges enyhítésére, mely az ítélet megváltoztatását indokolta volna, a másodfokú bíróság indokot nem látott. E körben az ítéltábla figyelemmel volt arra, hogy ha a másodfokú bíróság a tényállást nem egészítette ki, illetve nem helyesbítette, az elsőfokú bíróság ítéletében a törvényi büntetési tételkeretek között kiszabott büntetés kisebb megváltoztatásának nincs helye [Be. 605. § (2) bekezdés].

[88] Az elsőfokú bíróság a Btk. 35. § (2) bekezdés alkalmazásával határozta meg a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát, az ennek indokául felhívott körülmény - Terhelt I. r. vádlott megromlott egészségi állapota - igazolt és együtt értékelve a vádlott javára értékelendő további nyomatékos enyhítő körülményekkel, alapot is ad e

rendelkezéshez. A Központi Nyomozó Főügyészség a fellebbezés írásbeli indoklásában Terhelt1 I. r. vádlott terhére rótt bűncselekmények tárgyi súlyára és a büntetési célok elérésére hivatkozással indítványozta a fegyház büntetési fokozat megállapítását, azonban e döntés meghozatalakor valamennyi, a büntetés kiszabásakor irányadó körülmény vizsgálendő, nem csupán az ügyészség által kiemelték, így a másodfokú bíróság nem találta alaposnak a végrehajtási fokozat megváltoztatására irányuló fellebbezést sem.

[89] Az elsőfokú bíróság törvényesen rendelkezett a szabadságvesztés börtön végrehajtási fokozata alapján a feltételes szabadságra bocsátás időpontjáról, annak jogszabályi alapja helyesen a Btk. 38. § (1) és (2) bekezdés b) pont.

[90] Az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette az ítélet büntetéskiszabási részében, hogy Terhelt1 I. r. vádlott többszörös és különös visszaeső, ellenben szükségtelenül utalt a rendelkező részben az I. r. vádlott többszörös visszaesői minősége mellett a különös visszaesői voltára, ugyanis a BH1980. 237., BH1984. 386., BH1991. 51. számú eseti döntésekben megfogalmazott bírósági gyakorlat egységes abban, hogy e két személyi minőség találkozása esetén a határozat rendelkező részében kizárólag a többszörös visszaesői minőséget kell feltüntetni, a különös visszaesés ténye pedig a büntetés kiszabása körében kerül értékelésre. Ezért a másodfokú bíróság a rendelkező részből a különös visszaesői minőségére utalást mellőzte és a halmazati büntetést az I. r. vádlottal, mint többszörös visszaesővel szemben tekintette kiszabottnak.

[91] A törvényszék a Btk. 74. § (1) bekezdés a) pont alapján helytállóan rendelt el Terhelt1 I. r. vádlottal szemben vagyonekobjást, annak összegét azonban számítási hiba miatt indokolt volt pontosítani akként, hogy az helyesen 112.198.000 forint.

[92] A törvényszék sértett1 és sértett2 magánfelek polgári jogi igényét érdemben elbírálta, az erre vonatkozó rendelkezéseket a másodfokú bíróság kiegészítette a teljesítés helyének feltüntetésével, illetve az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 42. § (1) bekezdés a) pont és 58/A. § (1) bekezdés c) pont alapján meghatározta az illeték összegét.

[93] A másodfokú bíróság a bűnjelekre vonatkozó rendelkezés pontosításaként feltüntette, hogy a Központi Nyomozó Főügyészség bűnjelkezelője milyen számon vételezte azokat be.

[94] A személyi szabadságot korlátozó bírói engedélyes kényszerintézkedésben töltött időre vonatkozó rendelkezések körében az iratok alapján helyesbítette az őrizetben, letartóztatásban és ingatlan elhagyását tiltó bűnügyi felügyeletben töltött időt.

[95] Az ítélet rendelkező részében a Be. 561. § (2) bekezdés b) pontban meghatározott, a Be. 184. § (2) bekezdés szerinti személyes adatok közül Terhelt1 I. r. vádlott nevét és születési nevét, valamint lakcímét helyesbítette.

[96] Fenti indokokra figyelemmel az ítéltábla a Be. 606. § (1) és (3) bekezdés alapján az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, egyéb rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés alapján helybenhagyta.

[97] Terhelt I. r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítása a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

[98] A Fővárosi Ítéltábla határozata elleni fellebbezést a Be. 615. § (1) és (2) bekezdés zárja ki.

Budapest, 2023. május 5.

dr. Szalai Géza s.k. dr. Sárecz Szabina Martina s.k. Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 2022. november 18. napján kelt 23.B.263/2022/37-I. számú ítélete Terhelt I. r. vádlottal szemben a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.406/2022/21. számú ítéletében fogalt változtatásokkal 2023. május 5. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. május 5.

dr. Szalai Géza s.k.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: